

BUYER GROUP ICT

MARKTVISIE EN STRATEGIE

VOOR WERKPLEKAPPARATUUR

18-5-2021

COLOFON

Deze marktvisie en -strategie beschrijft de ambitie van de leden van de Buyer Group ICT met een focus op werkplekapparatuur. Een kopgroep binnen de Buyer Group is verantwoordelijk voor de inhoud van dit document.

Deelnemers Kopgroep: Rijksoverheid (categoriemanagement ICT werkomgeving), DICTU, Eindhoven University of Technology, Gemeente Haarlem, Gemeente Utrecht, Hogeschool Leiden, Kamer van Koophandel, Radboud Universiteit, Rijkswaterstaat, Surf, Vrije Universiteit Amsterdam en de Amsterdam Economic Board.

Secretaris Buyer Group: Leonieke Mevius (SURF), Klaas van der Sterren (Rijkswaterstaat), Marieke Weerdesteijn (Rijkswaterstaat).

Momenteel wordt er een nieuwe kopgroep gevormd van organisaties die deze marktvisie gaan implementeren in hun inkooppraktijk.

Een Buyer Group is een samenwerking van opdrachtgevers die een gedeelde marktvisie op het verduurzamen van een specifieke productcategorie ontwikkelen en deze implementeren in hun inkooppraktijk. Deze marktvisie is getoetst bij marktpartijen en kent een breed draagvlak. Dit stimuleert de markt om duurzame oplossingen te ontwikkelen die passen bij een concrete, breed gedragen ambitie.

De Buyer Group ICT is ondersteund door Rijkswaterstaat, SURF en PIANOo

De Buyer Group ICT wordt mogelijk gemaakt door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Opmaak en productie: Xerox | Osage

INHOUDSOPGAVE

Colofon	2
Inleiding	4
Waar staan we nu?	4
Wat gaat er nu concreet gebeuren?	5
Visie	6
Strategie	7
Strategisch	8
Tactisch	9
Operationeel	12
Buyer Group ICT	13
Acties <i>binnen</i> de Buyer Group ICT en de kopgroep	13
Acties <i>vanuit</i> de Buyer Group ICT	13
Bijlages Inkooptools Duurzame inkoop ICT	15
Bijlage 1 Belangrijkste duurzaamheidsprincipes	15
Bijlage 2 Eisen en criteria uit MVLcriteria.nl	17
Bijlage 3 Eisen en criteria uit overige bronnen	26

INLEIDING

In de Buyer Group ICT staat het realiseren van impact door middel van inkoop centraal. Hierbij worden twee doelen nagestreefd. Ten eerste is het doel om deelnemende individuele organisaties van handvatten te voorzien om hun ICT hardware duurzaam in te kopen. Het tweede doel is het harmoniseren van de MVI¹-vraag; het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en strategie op het gebied van duurzaamheid. Door deze harmonisatie ontstaat voor marktpartijen een duidelijk beeld waar naar gevraagd zal worden en kunnen vanuit hen ook ontwikkeltrajecten worden opgezet. Naast deze harmonisatie op landelijk niveau wordt de samenwerking op internationaal niveau opgezet: er wordt gebouwd aan een stevige alliantie van inkopende partijen zodat gerichter gesprekken kunnen worden gevoerd met de marktpartijen. Met dit doel is in juni 2021 het [Circular and Fair ICT Pact](#) gelanceerd.

Deze visie en strategie richt zich specifiek op ICT werkplekapparatuur met een focus op laptops, tablets en mobiele telefoons.

Waar staan we nu?

De Buyer Group ICT heeft zich de afgelopen jaren gevormd, na bijeenkomsten vanuit de Leernetwerken, de Green Deal Circulair Inkopen en bijeenkomsten met de leden van SURF. Er is bij inkopende organisaties duidelijk behoefte aan handvatten om duurzaamheid in de aanbestedingen een plek te geven. Belangrijke lessen uit afgelopen jaren zijn:

- Een inkooptraject richt zich op wat nu 'op de plank' ligt. Fundamentele duurzaamheidsoplossingen met een designkarakter vallen buiten de macht van dit spel;
- Eén inkopende organisatie heeft weinig zeggenschap om duurzaamheid af te dwingen. Pas bij heel grote volumes wordt het voor de markt interessant;
- Iedere inkopende organisatie vult MVI weer op een eigen manier in, met diversiteit in aanbestedingen en diversiteit in aanbiedingen tot gevolg.
- Inkopers zoeken hapklare brokken, zoals de MVI-criteria.
- Een aanbesteding wordt uitgevoerd door een inkoper, maar deze moet worden gedragen en ondersteund door de organisatie;

Een kopgroep van ongeveer 15 deelnemende organisaties heeft gewerkt gewerkt aan een marktvisie en de basis voor de marktstrategie gevormd. Deze visie en –strategie zijn in april 2021 gedeeld met marktpartijen (oa. ICT producenten, distributeurs en resellers en partijen die actief zijn in de 'end of use' fase). Copper8 heeft de totstandkoming van deze visie en strategie begeleid.

¹ MVI staat voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Wat gaat er nu concreet gebeuren?

Leden van de Buyer Group gaan aan de slag met deze visie en strategie. Leden van de Buyer Group zullen bijvoorbeeld:

- als inkopende organisaties deze strategie toepassen in de aanbestedingen;
- een gezamenlijke aanbestedingskalender maken;
- aanbestedingen binnen de Buyer Group met elkaar bespreken en na aanbestedingen ervaringen delen (de nieuwe kopgroep ofwel de 'Community of Practice');
- de ervaringen van anderen gebruiken om eigen aanbestedingen aan te scherpen;
- gezamenlijke markt sessies houden door het jaar heen;
- zich verbinden met internationale initiatieven, zoals het [Circular & Fair ICT Pact](#).

Het nu voorliggende document is versie 1.0. Jaarlijks wordt gekeken of, en zo ja waar en hoe, het visie- en strategiedocument geconcretiseerd en geactualiseerd kan worden.

Hieronder wordt eerst de **visie** gepresenteerd. In de rest van het document staat hoe de visie geïmplementeerd en geoperationaliseerd kan worden binnen inkooptrajecten. Dit document geeft daarmee de eerste handvatten richting het vaststellen van een eenduidige **strategie** richting de markt. De strategie bevat elementen die individuele leden van de Buyer Group zullen moeten toepassen om harmonisatie te bereiken. Als laatste worden acties benoemd die als collectieve Buyer Group moeten worden genomen, zoals het gezamenlijk organiseren van marktdialogen en het periodiek delen van kennis en ervaring.

VISIE

Het uitgangspunt van de Buyer Group ICT is de vastgestelde visie. Op basis van deze visie kunnen organisaties gaan sturen binnen hun organisatie om de visie te realiseren. Om te waarborgen dat iedereen in dezelfde termen spreekt, is er voor elke term een korte uitleg over wat die inhoudt. De visie luidt als volgt:

“Wij geloven in een ICT-keten zonder negatieve impact, die bijdraagt aan het welzijn van mens en natuur. Dit willen we bereiken door in te zetten op een keten die volledig circulair, klimaatneutraal, transparant en eerlijk is in 2030.”

Hierbij zijn de volgende definities gehanteerd:

Circulair. Iets is volledig circulair wanneer er geen primaire materialen worden toegepast en producten 100% herbruikbaar of recyclebaar zijn, dit willen we bereiken door middel van:

- Levensduurverlenging van bestaande producten door gebruikersverantwoordelijkheid te verhogen
- Minder materiaalgebruik per product of functionele eenheid
- Producenten te stimuleren om producten circulair te ontwerpen en niet-primair materiaal toe te passen
- Uitbannen van toxische materialen

Klimaatneutraal. Een product is klimaatneutraal ingekocht wanneer de netto CO₂-uitstoot van het productieproces, transport en einde levensduur nul is. Voor de gebruikersfase geldt: kies voor een zo energiezuinig mogelijk product.

Eerlijk. Menswaardige sociale omstandigheden in de keten en een eerlijke totstandkoming van de prijs, waarin sociale en ecologische kosten zijn meegenomen. Kortom, een keten waar er respect is voor de mens en aandacht uitgaat naar de omstandigheden waarin werknemers hun taken moeten uitvoeren.

Transparant. Onder transparantie verstaan we twee aspecten, te weten:

1. Producttransparantie binnen de keten. We weten van alle producten die we inkopen welke onderdelen en materialen deze bevatten, waar deze geproduceerd zijn en door wie.
2. Transparantie over internationale sociale voorwaarden. We weten van alle producten die we inkopen onder welke arbeidsomstandigheden en sociale voorwaarden het product geproduceerd is.

Geen negatieve impact. Met geen negatieve impact bedoelen we dat de productie en het gebruik van ICT-apparatuur geen negatieve gevolgen heeft voor zowel de mens als de natuur. Dit betekent dus geen primaire materiaalextractie voor de productie van nieuwe producten (i.e. circulair), emissievrije productie, minimaal energieverbruik gedurende de gebruiksfase, geen toevoeging van toxische stoffen en dat allemaal onder eerlijke omstandigheden in de gehele keten.

STRATEGIE

De visie met de daaronder geformuleerde doelen is bijzonder ambitieus. De vraag hoe dit allemaal te bereiken is legitiem. In dit hoofdstuk worden acties beschreven die ons op de juiste route zetten naar het doel. Eerst worden vooral, en veel, concrete acties benoemd die bedoeld zijn voor de individuele deelnemers van de Buyer Group. Deze richten zich op de interne organisatie. Vervolgens kijken we naar de acties van het collectief. Als Buyer Group ICT willen we in gezamenlijkheid bewegen.

Bij het lezen en toepassen van deze principes zijn er nog twee belangrijke aandachtspunten:

- De thema's die zijn gevat onder visie kunnen deels overlappen en in sommige gevallen elkaar ook tegenspreken. Zo is het bijvoorbeeld lastig om volledige producttransparantie te verkrijgen wanneer er secundair materiaal wordt toegepast. Ook kan het zo zijn dat het gebruik van nieuwe energiezuinigere producten haaks staat op levensduurverlenging. Dit zal echter verschillen per productcategorie. Houd hier daarom rekening mee in de uitvraag van een inkooptraject en ga na waar de nuances liggen. Dit kan bijvoorbeeld door een hotspotanalyse uit te voeren.
- Bedenk goed aan welke marktpartij je je vraag stelt. Veel marktpartijen die inschrijven op aanbestedingen zijn resellers of andere partijen die niet zelf produceren. Het kan dus zijn dat je vraag moet worden doorvertaald in de keten.

Jouw interne organisatie

Dit onderdeel richt zich op individuele inkopende organisaties. Uitgangspunt is dat de aanschaf van duurzame ICT niet enkel bij de inkoper ligt maar door de hele organisatie gedragen en ondersteund wordt. Duurzaamheid is onderdeel van de organisatiedoelen, is vertaald in strategische én praktische doelstellingen en wordt bewaakt door beleidsverantwoordelijken. Inkopen doe je als team, met vertegenwoordiging van alle relevante stakeholders zoals ICT, beleid en contractbeheer).

Onderstaand de acties voor de eigen organisatie, onderverdeeld in drie niveaus:

1. *Strategisch*. Dit niveau heeft voornamelijk betrekking op het beleid van de organisatie. Wat zijn de duurzaamheidsdoelstellingen van de organisatie, en hoe zijn deze intern geborgd?
2. *Tactisch*. Op dit niveau gaat het voornamelijk over de organiserende en uitvoerende organisatie – uitgaande van het strategisch beleid – dat nodig is om de doelstellingen te behalen. Het gaat hier voornamelijk over de rol van inkoop.
3. *Operationeel*. Op operationeel niveau gaat het om het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen in de dagelijkse werkzaamheden, op basis van het tactisch- en strategisch beleid. Hier speelt contractmanagement een grote rol, aangezien die voornamelijk verantwoordelijk zijn voor het realiseren van afspraken gemaakt bij de inkoopfase.

Strategisch

De strategische uitgangspunten zijn randvoorwaardelijk voor een succesvol duurzaam inkooptraject. Binnen een organisatie zijn dit typisch zaken die door een beleidsadviseur opgesteld worden en wat door het management gedragen moet worden.

1. **Veranker duurzaamheid in het beleid, toets en specificeer deze ook voor ICT.** Stel een duurzaamheidsbeleid op dat past bij de doelen van je organisatie. Om te zorgen dat het uitvoerbaar blijft, is het belangrijk om niet alleen een visie voor de toekomst te hebben, maar ook om deze te vertalen naar tussendoelstellingen. Dit kan bijvoorbeeld door een roadmap op te stellen. Zo kan er op korte termijn stapsgewijs naar een doel toegewerkt worden. Het specificeren voor ICT gebeurt vaak op projectniveau zodat er concreet invulling kan worden gegeven aan een algemene duurzaamheidsdoelstelling van je organisatie. Zorg er ook voor dat in je 'standaard' ICT beleid geen contrasterende doelstellingen staan ten opzichte van je duurzaamheidsbeleid. Bijvoorbeeld: de vervanging van hardware elke 2 jaar, terwijl levensduurverlenging een van de pijlers is in je duurzaamheidsbeleid.
2. **Vertaal het beleid ook door in de organisatie.** Nadat doelstellingen zijn vastgelegd, pas je vervolgens je strategisch inkoopbeleid op deze doelstellingen aan en vertaal je het beleid in bijvoorbeeld de jaarplannen en inkoopkalender. Dit is namelijk het kader voor de organisatie bij het inkopen. Besef hierbij dat je door middel van inkoop deze strategische doelen kan bereiken. Er moet dus een sterke link zijn tussen het strategische niveau en het tactische- en operationele niveau.

3. **Zorg voor voldoende draagvlak binnen je organisatie.**

Voor veel producten of diensten, en dus ook voor ICT, geldt dat duurzaam inkopen valt of staat bij voldoende draagvlak binnen de interne organisatie en bij het hoger management. Zorg er bijvoorbeeld voor dat een bestuurslid op het hoogste niveau duurzaamheid in zijn of haar portefeuille heeft. Zo wordt voorkomen dat niemand verantwoordelijk is om op strategisch niveau over duurzaamheid na te denken en actie te ondernemen. Wanneer er weinig draagvlak is binnen je organisatie, kan het helpen om de voordelen van duurzame ICT inzichtelijk te maken, bijvoorbeeld met een business case of inspirerende voorbeelden.

4. **Wees transparant in de keuzes die gemaakt worden rondom duurzaamheid.**

In sommige gevallen zullen gebruikers ICT-producten langer of anders moeten gebruiken, wat impact kan hebben op de dagelijkse werkzaamheden. Denk bijvoorbeeld aan levensduurverlenging of het gebruik van refurbished/ remanufactured hardware. Communiceer daarom duidelijk naar je interne gebruikers waarom je kiest voor bepaalde oplossingen en wat de impact kan zijn op hun werkzaamheden. Maak inzichtelijk wat het oplevert, wat eventuele nadelen kunnen zijn en waarom hiervoor is gekozen.

Tactisch

De tactische uitgangspunten gaan vooral over het inkooptraject en zijn daarmee vooral van toepassing voor inkopers en direct betrokkenen tijdens het inkooptraject.

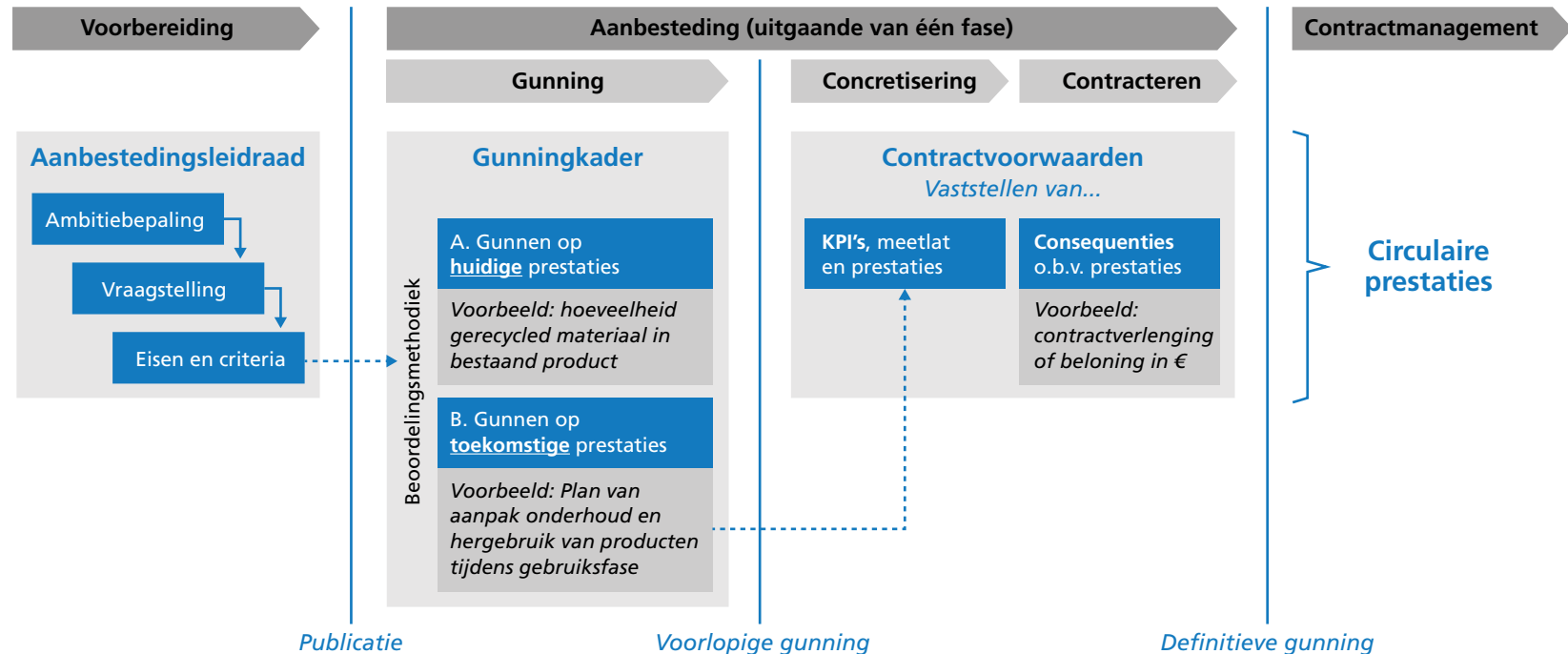
1. **Stel je vraag zo functioneel mogelijk.** Bij een inkoopproces is er vaak een functionele behoefte, bijvoorbeeld een energiezuinig apparaat dat bepaalde berekeningen kan uitvoeren. Om onnodig energie- en materiaalverbruik te voorkomen en de innovatiekracht van de markt te benutten, wordt een vraag zo functioneel mogelijk gespecificeerd. Onderdeel daarvan is dat er kritisch naar alle van toepassing zijnde eisen en specificaties wordt gekeken en alleen voor dat project relevante eisen van toepassing worden verklaard. Specificeer functioneel waar kan, en technisch waar het moet.
2. **Geef voldoende gewicht aan duurzaamheid in relatie tot prijs.** Een belangrijke succesfactor voor goede duurzame oplossingen en inschrijvingen uit de markt is dat kwaliteit (en daarmee ook duurzaamheid) voldoende gewicht krijgt in relatie tot prijs. Bij het toepassen van een sterkere weging voor kwaliteit kunnen te hoge prijzen eventueel worden ondervangen door het hanteren van een plafondprijs. Van de kwaliteitsaspecten wordt minimaal de helft besteed aan duurzaamheidsaspecten. Immers: duurzaamheidsambities zijn vaak lastig en niet eenduidig in prijs uit te drukken. Om deze ambities te realiseren, is een sterkere weging van kwaliteit nodig.
3. **Pas dialoog toe voor of tijdens je procedure.** Het heeft in veel gevallen meerwaarde om met de markt in dialoog te treden voor of tijdens je aanbesteding. Door met de inschrijver in dialoog te treden krijg je vaak een goede indruk van het kennis- en ambitieniveau van de inschrijver. Daarnaast ontstaat er door dialoog vaak een beter wederzijds begrip over wat er bedoeld wordt met duurzame ICT en hoe hier concreet invulling aan kan

worden gegeven. Hoe vraag je bijvoorbeeld transparantie uit in een ICT-keten? Hoe ziet die keten eruit? Welke materialen zitten er in de producten? En hoe kun je deze verduurzamen? En welke bewijsvoering en welk inzicht kan de markt hierin bieden? Door samen met de markt deze vragen te onderzoeken vergroot je de kans op succes. Wees hierin transparant naar de markt om concurrentievoordeel te voorkomen.

4. **Vraag een 'Ontwikkelplan' uit als gunningcriterium en neem de gemaakte afspraken op in je contract.**

Inschrijver zal gevraagd worden om, aan de hand van de vier duurzaamheidsthema's klimaatneutraal, circulariteit, toxiciteit en sociaal voorwaarden, zijn of haar eigen visie, doelstellingen en voorgenomen prestaties op te stellen in een 'ontwikkeldocument'. Dit betekent dus dat er deels gegund wordt op 'toekomstige prestaties' (zie figuur 1). Hieraan worden tenminste de volgende vereisten gesteld:

- Inschrijver beschrijft welke doelstellingen hij/zij wenst te behalen en hoe dit gerealiseerd wordt gedurende de contractperiode en koppelt dit aan concrete maatregelen en onderbouwt deze met verifieerbare prestatie informatie.
- Inschrijver beschrijft hoe er wordt samengewerkt tussen opdrachtnemer en opdrachtgever en eventueel andere ketenpartners. Wees hierbij concreet. Denk aan: Welke ketenpartners moeten er worden betrokken? Bijvoorbeeld om producttransparantie te vergroten of het percentage recycleert in het product te verhogen? Kunnen de doelstellingen worden gerealiseerd door het aangaan van nieuwe samenwerkingen? Bijvoorbeeld met resellers of partijen die producten kunnen refurbishen?

Figuur 1: Overzicht aanbestedingsprocedure gunnen op toekomstige prestaties (Copper8)

5. **Vraag concrete prestatieafspraken (KPI's) uit.** Het doel van het uitvragen van KPI's is om in te kunnen zetten op gezamenlijke ontwikkeling en als grond voor verdere dialoog met de opdrachtnemer. Daarnaast zijn KPI's ook essentieel in de monitoring van MVI doelstellingen.

KPI's kunnen eventueel gekoppeld worden aan een beloning of verlenging van het contract hier afhankelijk van te maken. Hiermee worden inschrijvers gestimuleerd om de gemaakte afspraken ook daadwerkelijk uit te voeren. Daarmee wordt ondervangen dat een inschrijving een (te) veelbelovende papieren exercitie wordt. Aandachtspunt hierin is dat KPI's altijd een middel zijn om

prestaties te monitoren. Het is van belang met elkaar in gesprek te blijven over de te behalen duurzaamheidsprestaties. Het behalen, 'afvinken' en wel of niet bestraffen naar aanleiding van KPI's is geen doel op zich.

Door een plan van aanpak uit te vragen kun je de markt vragen om zelf te bepalen welke prestaties ze willen en kunnen behalen. Hierin is het van belang om duidelijke beoordelingsaspecten te formuleren en in je proces ruimte op te nemen om samen met de inschrijver de plannen te concretiseren in heldere prestatieafspraken.

Het werkt vaak goed om deze prestaties uit te zetten in een roadmap over de loop van de contractperiode. Voorbeelden van KPI's kunnen zijn:

- Het creëren van inzicht (ketentransparantie en/of producttransparantie) door binnen x tijd een concreet ingevuld materialenpaspoort aan te leveren.
- Het verhogen van de relatieve hoeveelheid gerecyclede content (o.b.v. inzicht of nulmeting).
- Een minimum percentage gerefurbished/remanufactured producten t.o.v. de totale hoeveel te leveren producten.
- Uitsfaseren van toxische stoffen (A,B of C) per 202x.

Ook kan het goed werken om KPI's uit te vragen die voortborduren op de gestelde eisen t.a.v. duurzaamheid.

6. **Maak effectmonitoring mogelijk.** Zorg ook dat het management kan monitoren en sturen op de gestelde doelen via de opgestelde KPI's. Zo wordt het steeds inzichtelijker wat wél en wat wellicht minder effect heeft om op te sturen in aanbestedingen.
7. **Koppel een beloning aan het behalen van de afgesproken duurzaamheidsprestaties.**
Bij het vaststellen van KPI's met de inschrijver kan er op verschillende manieren een beloning worden gekoppeld aan het behalen van een of meerdere KPI's:
 - a. Bij elke behaalde KPI wordt een bonus uitgekeerd die gezamenlijk tijdens de concretiseringfase wordt bepaald.
 - b. Een deel van de opdrachtsom wordt afhankelijk gemaakt van het behalen van de afgesproken KPI's, bijvoorbeeld 5%.
 - c. Het behalen van de KPI's is een voorwaarde voor eventuele verlenging van het contract.
8. **Betrek contractmanagement op tijd.** Om te zorgen dat de afgesproken duurzaamheidsprestaties (KPI's) goed gemonitord

worden is het belangrijk om contractmanagement op tijd aan te haken, bij voorkeur al tijdens de voorbereiding van je aanbesteding. Contractmanagement kan vaak input geven wat wel en niet werkt qua duurzaamheid in een contract wanneer er al eerder met KPI's is gewerkt in het bestaande contract.

9. **Zorg voor een goede wijzigingsprocedure in je contract zodat marktontwikkelingen gedurende contractperiode kunnen worden meegenomen.** De markt van ICT is constant in ontwikkeling. Daarom is het belangrijk om in je contract ruimte op te nemen voor (product)wijzigingen ten aanzien van duurzaamheid zonder dat er sprake is van een wezenlijke wijziging. Eventuele voorziene innovaties en wijzigingen die duurzaamheid ten goede komen kunnen ook al mee worden genomen in de KPI's of in een roadmap met prestatieafspraken ten aanzien van duurzaamheid.
10. **Organiseer het projectteam zo dat alle belangrijke actoren zijn vertegenwoordigd en blijf voortdurend in gesprek met je opdrachtgever.** Om te zorgen dat er in een aanbestedings-team holistisch gestuurd kan worden op duurzaamheid is het van belang om met zoveel mogelijk belangrijke actoren aan tafel te zitten, bijvoorbeeld: inkoop, contractbeheer, productdeskundige, facilitair, duurzaamheidsadviseur, beleidsadviseur. Zorg tevens dat de opdrachtgever of onderdeel is van je projectteam of voldoende wordt geïnformeerd over de voortgang in je project en eventuele keuzes die worden gemaakt. Zorg er tevens voor dat de gebruiker altijd onderdeel is van je projectteam en waar mogelijk een rol krijgt in de beoordeling.
11. **Zorg voor voldoende duurzaamheidskennis in de organisatie.** Met voldoende kennis in je organisatie borg je dat je inhoudelijke duurzaamheidsoplossingen van inschrijvers kunt beoordelen en dat ze ook in de praktijk kunnen worden uitgevoerd.

Operationeel

De operationele uitgangspunten zijn vooral van toepassing voor de uitvoeringsfase, waarvoor de contractmanager vaak verantwoordelijk is.

1. **Houd doelstellingen bij middels monitoring.** Door zowel doelstellingen als de vastgestelde KPI's binnen contracten te monitoren, blijft het inzichtelijk of doelstellingen daadwerkelijk worden behaald. Dit helpt om tijdig bij te sturen. Hiervoor is het wel van belang om de juiste gegevens op te halen om te kunnen monitoren. Vraag in contracten bijvoorbeeld om rapportages van je leveranciers. Denk hierbij wel goed na over wat relevante informatie is om op te vragen, zodat er geen onnodige bureaucratie ontstaat.
2. **Zorg voor voldoende capaciteit, kennis en de juiste competenties tijdens contractmanagement.** Bij het doen van een duurzame uitvraag waarin plannen van aanpak worden uitgevraagd die gedurende de contractperiode worden uitgevoerd, is goed contractmanagement essentieel. Zorg er daarom voor dat er voldoende capaciteit, kennis en budget beschikbaar is voor contractmanagement. Daarnaast is het van belang dat de contractmanager (of een andere persoon die deze werkzaamheden vervult) de juiste competenties bezit om een innovatief contract te managen met een focus op een goede relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Met competenties wordt er voornamelijk bedoeld op zachtere competenties, zoals:
 - De bekwaamheid om in dialoog te blijven met de leverancier of om in samenwerking met de opdrachtgever duurzaamheid naar een hoger niveau te tillen gedurende het contract (sociaal vaardig).
 - Proactief in plaats van reactief contractmanagement
 - Intrinsieke motivatie voor duurzaamheid
3. **Blijf regelmatig in gesprek met je leverancier.** Ook tijdens de contractfase is het van belang om in contact te blijven met je leverancier om te zorgen dat ook tijdens deze fase keuzes worden geoptimaliseerd en dat er wordt geïnnoveerd. Dit kan onderdeel zijn van de ontwikkelafspraken die gemaakt zijn.
4. **Periodiek bepalen van je productportfolio.** Ieder half jaar wordt gezamenlijk met de leveranciers een productportfolio bepaald. Aan de hand van de functionele eisen wordt bekeken welke productcriteria of certificeringseisen ingezet kunnen worden, zodat deze zo maximaal mogelijk bijdragen aan de gestelde doelen.
5. **Zet in op verbeteringen in je eigen organisatie, zoals levensduurverlenging.** Levensduurverlenging is een van de meest effectieve manieren om de impact van ICT te verminderen (zie Bijlage 1). Dit vraagt echter niet alleen wat van inkoop, maar juist ook wat van je eigen organisatie. Bijvoorbeeld welke afschrijftermijnen worden gehanteerd, of wat uitgangspunten rondom veiligheid en gebruik zijn binnen het ICT beleid. Kijk dus goed binnen je eigen organisatie hoe levensduurverlenging kan worden georganiseerd door samenwerking op te zoeken met verschillende afdelingen.

BUYER GROUP ICT

Op dit moment zijn ruim honderd inkopende organisaties aangesloten bij de Buyer Group ICT. Als deze leden allemaal in staat zijn om bovenliggende acties binnen de eigen organisatie uit te voeren is een prachtige basis gelegd. Het gevolg is dan namelijk dat dezelfde taal gesproken wordt naar de markt en dat aanbestedingen ook werkelijk kunnen worden uitgevoerd omdat de interne organisatie daartoe in staat is. Honderd spreeuwen vliegen samen een kant uit. De zwerm vliegt geen rechte lijn maar oogt speels of wijfelend. Doch ze blijft samen, en landt dan toch in een boom om te overnachten. Wat maakt dat ze niet recht op haar doel af vliegt?

Welnu, de route staat niet uitgeschreven. Het zijn de individuele aanbestedingen die gaan aanwijzen wat wel, en wat niet werkt. Deze ervaringen zijn feedback voor de groep, die haar koers erop zal aanpassen. Het is daarmee ook zo dat deze strategie een startsein is, en zeker geen in beton gegoten referentie voor de komende jaren.

Acties binnen de Buyer Group ICT en de kopgroep

- De kopgroep van de Buyer Group komt regelmatig bij elkaar. Naast het uitwisselen van ervaringen en geven van tips, wordt hier dan ook nagedacht over (betrokkenheid) bij effectbepaling, monitoring, en het eventueel inbrengen van andere inhoudelijke MVI thema's (zoals bijvoorbeeld toxiciteit en social return on investment). Daarnaast wordt kennisdeling met de hele Buyer Group gefaciliteerd.
- Iedere deelnemer aan de kopgroep deelt haar ervaringen met de anderen. Dit moet adequaat gefaciliteerd worden, bijvoorbeeld door een website.

- Op diezelfde plek (online) komt een aanbestedingskalender te staan waar iedere deelnemer de ICT aanbestedingen op zet. Hierdoor weten we wie wanneer welk type aanbesteding gaat doen. We kunnen elkaar dan eenvoudiger hulp aanbieden, of gericht vragen naar ervaringen.

Acties vanuit de Buyer Group ICT

1. Er worden gezamenlijke marktontmoetingen georganiseerd rondom nader te bepalen specifieke onderwerpen. Deze marktontmoetingen zijn voor het collectief (waaronder marktpartijen) en nadrukkelijk niet gekoppeld aan eventueel lopende aanbestedingen. De Buyer Group ICT moet in dat verband ook breder gezien worden dan een groep inkopende organisaties. Het is de locus van in- en verkoop waarin experts elkaar kunnen helpen met het vinden van oplossingen.
2. Naast marktontmoetingen worden ook andere informatieve bijeenkomsten georganiseerd. Deze kunnen gaan over goede voorbeelden van aanbestedingen, van hoe de eigen organisatie is ingericht, van hoe met de markt wordt samengewerkt. Ze kunnen ook presentaties zijn vanuit marktpartijen aan de vóór- of de achterkant (inzameling, refurbishment, hergebruik, recycling) of gaan over duurzaamheidslabels. Net waar de groep behoefte aan heeft.
3. Vanuit de Buyer Group ICT wordt een link met het internationale Circular and Fair ICT Pact ingevuld. Wat hier gebeurt, gebeurt ook elders. Kennis, ervaringen worden dan ook internationaal over en weer gedeeld. De Buyer Group ICT levert inhoudelijke input voor

de internationale vraagharmenisatie, en levert vertegenwoordigers voor het internationale toneel.

4. Op basis van de ervaringen die worden gedeeld in de kopgroep en met de gehele buyer group wordt jaarlijks geëvalueerd of de marktvisie, eisen en criteria op basis van ervaringen kunnen worden aangescherpt.

BIJLAGES INKOOPTOOLS DUURZAME INKOOP ICT

Bijlage 1 | Belangrijkste duurzaamheidsprincipes

Niet alle duurzaamheidsstrategieën hebben een even grote impact op de verduurzaming van ICT. Zo is één jaar levensduurverlenging van een laptop bijvoorbeeld aantrekkelijker dan een nieuwe laptop

kopen die 10% energiezuiniger is, simpelweg omdat de productie van een laptop het grootste deel van de impact representeert en dit met levensduurverlenging wordt vermeden. Hiervoor geldt dat de bekende R-ladder richting kan geven.

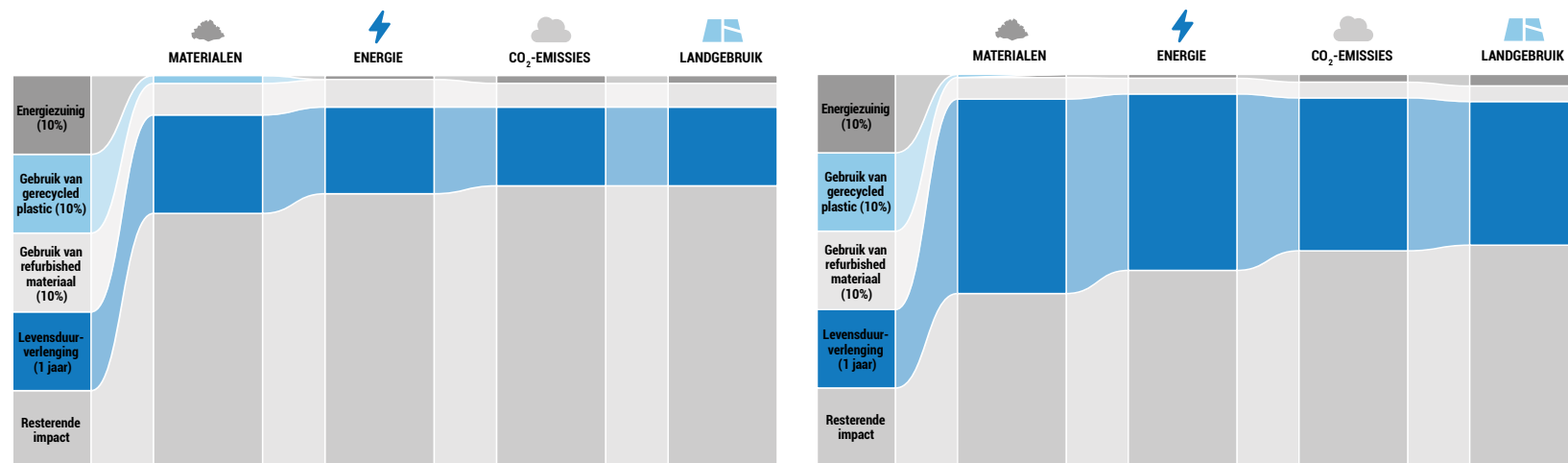
Figuur 2 | R-ladder. Bron PBL (2017)¹

¹ PBL, 2017. Circular Economy: Measuring innovation in product chains. Bron: <https://www.pbl.nl/en/publications/circular-economy-measuring-innovation-in-product-chains>

In het rapport van Rijkswaterstaat 'Duurzame Inkoop Informatievoorziening' wordt een indicatie gegeven van de effecten van bepaalde eisen en criteria voor verschillende productgroepen. In Figuur 3 wordt een voorbeeld gegeven van monitors. Tussen verschillende productgroepen kunnen er verschillen bestaan. In het algemeen geldt: des te groter de impact in de productiefase relatief ten opzichte van de gebruiksfase, des te beter het is om levensduurverlenging en/of refurbishment toe te passen. Dit geldt voor alle kantoorapparatuur zoals laptops, smartphones, monitors en printers. Als vuistregel zou de volgende volgorde aangehouden kunnen worden:

1. Levensduurverlenging
2. Refurbishment/remanufacturing
3. Energieverbruik verminderen
4. Gebruik van recycled content

Hoewel strategieën binnen de thema's klimaatneutraal en circulariteit op de verschillende impact categorieën vergeleken kunnen worden, geldt dat niet voor de thema's eerlijk en transparant, aangezien die niet het gevolg zijn van het product maar van het proces in de keten. Ook op deze thema's moet daarom in worden gezet, om te waarborgen dat als we duurzame producten uitvragen, ze ook een duurzaam proces hebben gehad.

Figuur 3 | Impactanalyse monitors (links) en smartphones (rechts). Bron: Rijkswaterstaat (2020)

Bijlage 2 | Eisen en criteria uit MVICriteria.nl

Om onze visie op duurzame ICT te realiseren is het belangrijk om passende criteria en eisen te stellen die bijdragen aan de visie. Om hier richting aan te geven zijn in de onderstaande tabellen voor de vier thema's een aantal mogelijke criteria en eisen op een rij gezet. Deze zijn onderverdeeld in de selectie- en gunningsfase en in eisen en criteria die gelden voor nieuwe producten en refurbished/remanufactured producten (aangegeven met het icoon). Het icoon voor refurbished/remanufactured producten is alleen gebruikt voor product-specifieke eisen en criteria. Eisen en criteria die voor de organisatie gelden – zoals social return – gelden in alle gevallen.

De eisen en criteria in de onderstaande tabellen komen uit MVICriteria.nl en worden regelmatig geactualiseerd. Zie voor eventueel naslagwerk en de laatste versie de website www.mvicriteria.nl.

De visie – en dus ook de eisen en criteria – zijn voornamelijk gericht op hardware voor werkplekken. Voor energieverbruik van apparatuur zit er echter een sterk verband tussen hardware en software. Voor meer inzichten rondom de connectie tussen hardware en software, en welke eisen en criteria hierbij van belang zijn, zie de handreiking Duurzame Inkoop Informatievoorziening, Hoofdstuk 5.

Disclaimer: De organisaties betrokken bij deze marktvisie en strategie kunnen niet aansprakelijk worden gehouden voor de gevolgen van het gebruik, op welke wijze dan ook, van de aangeboden informatie. Zij kunnen evenmin aansprakelijk worden gehouden voor de gevolgen van het gebruik van de informatie. Informatie die essentieel is voor de gebruiker, dient dus te allen tijde door de gebruiker zelf gecontroleerd te worden bij de uitvoerende of verantwoordelijke instantie.

Er wordt veel aandacht besteed aan het zo actueel, toegankelijk, correct en compleet mogelijk maken en houden van de MVI criteria waaruit onderstaande criteria zijn geselecteerd. Het is echter mogelijk dat de inhoud van deze webtool verouderd, incompleet en/of incorrect is. Aan onderstaande informatie kunnen dan ook geen rechten worden ontleend.

Selectiefase

Indien een voorselectie wordt toegepast in de aanbesteding (bijv. een Niet-openbare procedure, of een Concurrentiegericht dialogoog) kunnen er geschiktheidseisen en -criteria worden uitgevraagd. Deze eisen en criteria gaan over de aanbieder en zijn dus gericht op de organisatie. Het doel van de selectiefase is om een partij te selecteren die goed past bij de visie en ambitie van de opdrachtgever. Hierbij kan de vastgestelde visie in het strategiedocument dus als startpunt worden gebruikt.

Selectie eisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Algemeen	Milieumanagement-systeem	GE Milieumanagementsysteem is verplicht, Automatisering De Gegadigde levert alleen producten van fabrieken die over een milieumanagementsysteem beschikken.
Selectiecriteria		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Klimaatneutraal	Hergebruik	SC Meer ervaring met hergebruikte apparatuur wordt hoger gewaardeerd Naarmate de Gegadigde meer ervaring heeft met het leveren van hergebruikte apparatuur, wordt dit hoger gewaardeerd. De inschrijver dient aan te geven hoeveel hergebruikte producten, met dezelfde specificaties, hij in de afgelopen twee jaar aan de zakelijke markt heeft geleverd.

Gunningsfase

In de gunningsfase kunnen inschrijvers zich daadwerkelijk gaan onderscheiden op productniveau. De gunningsfase heeft namelijk betrekking op de *aanbieding*. Zet in op gunningseisen waar minimaal aan moet worden voldoen per thema, en vraag gunningcriteria uit op de thema's waar een hogere prestatie op gewenst is. Let wel op: vraag niet teveel criteria uit om te zorgen dat er wel onderscheidend vermogen blijft.

Gunningseisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Levensduur	EIS Reserveonderdelen zijn minimaal 5 jaar verkrijgbaar De inschrijver moet waarborgen en garanderen dat reserveonderdelen tot ten minste vijf jaar na stopzetting van de productie verkrijgbaar zullen zijn.
		EIS Verplicht vervangbare onderdelen voor computers, laptops, tablets, beeldschermen en mobiele telefoons Essentiële onderdelen van computers, laptops, tablets, beeldschermen en mobiele telefoons moeten vervangbaar zijn door specialisten. Zie de lijst van onderdelen op mvicriteria.nl
		EIS Levensduur batterijen voor laptop, tablets en mobiele telefoons De batterij van de laptop, tablet of mobiele telefoon heeft na 300 oplaadcycli nog minstens 60% van zijn originele capaciteit.
		EIS Duidelijke instructies over reparatiemogelijkheden R De inschrijver levert na contractsluiting instructies voor de inkopende organisatie ten aanzien van de beste reparatiemogelijkheden wanneer het product veelvoorkomende defecten vertoont (ongeacht of deze defecten binnen de garantie vallen). Deze instructies dienen overzichtelijk te zijn en in detail uit te leggen welke handelingen de inkopende organisatie kan uitvoeren bij elk van deze defecten.

Gunningseisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Levensduur	<p>EIS Eisen voor goede demontage en recycling - ICT Hardware R</p> <p>Om goede demontage en recycling te vereenvoudigen, gelden de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De klikverbindingen of aansluitingen zijn eenvoudig te vinden, te openen zonder gereedschap of met gangbaar gereedschap en voor zover mogelijk genormaliseerd. • Kunststofonderdelen zwaarder dan 25g (bij mobiele telefoons: 5g) zijn overeenkomstig ISO 11469:2016 of een gelijkwaardige norm voorzien van een permanent merkteken ter identificatie van het materiaal.
		<p>EIS 4 jaar updates van het besturingssysteem voor mobiele telefoons R</p> <p>De inschrijver geeft minimaal 4 jaar lang updates van het besturingssysteem voor mobiele telefoons vanaf het moment van introductie op de Nederlandse markt. De kosten hiervoor zijn doorberekend in de prijs voor het product.</p>
	Materiaalgebruik	<p>EIS Ten minste 10% gerecycled materiaal in kunststof behuizing</p> <p>De kunststof behuizing van het product bevat gemiddeld ten minste 10% aan post-consumer gerecyclede kunststoffen, gemeten in verhouding tot het totale gewichtsaandeel kunststof aanwezig in de behuizing.</p>
	Verpakkingen	<p>EIS Verplichte toelichting op verpakkingskeuze volgens Essentiële Eisen R</p> <p>De inschrijver dient een toelichting te geven op de verpakkingskeuze, waarbij hij aansluit bij de Essentiële Eisen die uit de Europese Richtlijn Verpakkingen en het Besluit beheer verpakkingen voortkomen.</p>
		<p>EIS Secundaire/tertiaire verpakking van gerecycled materiaal R</p> <p>Wanneer kartonnen dozen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 80% uit post-consumer gerecycled karton te bestaan.</p> <p>Wanneer niet-biobased kunststof folie of -vellen worden gebruikt voor secundaire en/of tertiaire verpakkingen, dienen deze voor minstens 75% uit gerecycled materiaal te bestaan.</p>

Gunningseisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
	Toxiciteit	EIS Geen gevaarlijke stoffen in kunststofonderdelen – ICT Hardware R Kunststofonderdelen zwaarder dan 25g (bij mobiele telefoons: 5g) mogen geen vlamvertragende stoffen of preparaten bevatten waaraan één van de volgende H-zinnen in de zin van Verordening (EG) nr. 1272/2008 is toegekend: <ol style="list-style-type: none"> H350 (kan kanker veroorzaken); H340 (kan erfelijke genetische schade veroorzaken); H360F (kan de vruchtbaarheid schaden); H360D (kan het ongeboren kind schaden).
		EIS Geen kwik in lcd-schermen R De achtergrondverlichting van lcd-schermen mag geen kwik bevatten.
	Verwerking	EIS Afvalcompensatie voor laptops, tablets en smartphones is verplicht De inschrijver dient te garanderen dat afvalcompensatie van de door hem geleverde laptops, tablets en smartphones plaatsvindt.
		EIS Inzamelen, data wissen, hergebruiken en recyclen van geleverde producten De opdrachtnemer draagt zorg (al dan niet via een onderaannemer) voor het verzamelen, hergebruiken en recyclen van de te leveren producten.
Klimaatneutraal	Energieprestaties	EIS Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria R Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria. In het geval dat er hergebruikte/ refurbished/remanufactured producten worden aangeboden, moeten deze voldoen aan de Energy Star criteria die van kracht waren op het moment waarop zij op de markt kwamen.
		EIS Optimale instellingen voor energiebeheer R De inschrijver levert standaard de te leveren producten aan met optimale instellingen voor energiebeheer. Daarnaast gaat de inschrijver binnen twee maanden na het afsluiten van het contract in dialoog met de inkoopende organisatie, waarin de inschrijver advies geeft rondom het optimaliseren van energiebeheer in de gebruiksfase.

Gunningseisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Klimaatneutraal	Energieprestaties	<p>EIS <u>Energieprestatie-eisen voor voedingen voor computers</u> Voedingen voor computers dienen te voldoen aan de normen voor energieprestaties zoals gesteld in het 80 PLUS Gold label of hoger (Platinum of Titanium). Zie de website van 80 PLUS Certified Power Supplies and Manufacturers.</p>
Transparantie		<p>EIS <u>Transparante herkomst van onderdelen in geleverde producten</u> De opdrachtnemer mag alleen producten leveren van leveranciers die zich committeren aan het bijhouden van een herkomstlijst waarin, voor op zijn minst de geleverde productgroep, transparant wordt vastgelegd in welke productie- en assemblagefabrieken de onderdelen worden geproduceerd/geassembleerd.</p>
Eerlijk		<p>EIS <u>Verbeteren arbeidsomstandigheden, mensenrechten en leefbaar loon (ISV)</u> Via een proces van <i>due diligence</i> richten de ISV zich op het bevorderen van het naleven van de internationale arbeidsnormen en mensenrechten in de productieketens van Rijksleveranciers.</p> <p>Middels het inschrijven op onderhavige aanbesteding committeert inschrijver zich aan het naleven van de ISV.</p> <p>EIS <u>Minimaal 5% social return is vereist</u> Opdrachtnemer hanteert voor de uitvoering van de opdracht een norm van 5% social return.</p>

Gunningscriteria		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Levensduur	<p><u>GC Meer hergebruikte producten/productonderdelen wordt hoger gewaardeerd</u> R</p> <p>Naarmate een groter aandeel van de te leveren producten hergebruikt product is, of bestaat uit hergebruikte onderdelen, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.</p>
		<p><u>GC Langere levensduur batterijen voor laptops, tablets en mobiele telefoons wordt hoger gewaardeerd</u> R</p> <p>Een verbeterd uithoudingsvermogen van meer dan 300 oplaadcycli (met minstens 80% behoud van de originele capaciteit), wordt hoger gewaardeerd.</p>
	Kritisch en toxisch materiaalgebruik	<p><u>GC Betere recycling van (kritische) grondstoffen wordt hoger gewaardeerd</u></p> <p>De inschrijver dient een plan van aanpak in te dienen waarin het aan te bieden 'take-back programma' wordt beschreven. In het plan van aanpak moet duidelijk worden omschreven of en zo ja in welke mate de producten worden hergebruikt en hoe de recycling plaatsvindt. Indien het niet mogelijk is om het product te hergebruiken dient deze zorgvuldig te worden gerecycled conform de vigerende WEEE-Richtlijn.</p>
		<p><u>GC Verantwoorde winning van (conflict)mineralen</u></p> <p>Indien de inschrijver kan aantonen dat de in het product aanwezige (conflict) mineralen in de toeleveringsketen op verantwoorde wijze worden ontgonnen, wordt dit hoger gewaardeerd.</p> <p>Het gaat om de volgende (conflict)mineralen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kobalt • Tantaal, tin, wolfram, goud (ook bekend als 3TG)

Gunningscriteria		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Verpakkingen	<p><u>GC Mogelijkheid tot herbruikbaarheid en recycling verpakkingen wordt hoger gewaardeerd</u> Naarmate de inschrijver zorg draagt voor betere mogelijkheid tot hergebruik of recycling van de verpakking wordt dit deel van de inschrijving hoger gewaardeerd. Hergebruik en meervoudig gebruik wordt hoger gewaardeerd dan recycling.</p>
		<p><u>GC Inzamelen en recyclen van verpakkingen wordt hoger gewaardeerd</u> Naarmate de inschrijver beter zorg draagt voor het inzamelen en recyclen van de door hem aangeleverde verpakkingen, wordt dit deel van de inschrijving hoger gewaardeerd.</p>
Klimaatneutraal	Energie	<p><u>GC Energie-efficiëntere producten worden hoger gewaardeerd</u> Elke 5% lager energieverbruik dan de specificaties in EIS 'Producten voldoen aan de 'Energy Star'-criteria' wordt hoger gewaardeerd.</p>
		<p><u>GC Voedingen voor computers die voldoen aan hogere energieprestatie-eisen worden hoger gewaardeerd</u> Voedingen voor computers die voldoen aan de normen voor energieprestaties zoals gesteld in de 80 PLUS specificaties Platinum of Titanium, worden hoger gewaardeerd (zie eis c onder klimaatneutraal).</p>
Eerlijk	Social Return	<p><u>GC Onderzoek maatwerk oplossingen voor social return</u> R Maatwerk voor Mensen is de nieuwe werkwijze social return voor de Rijksoverheid. De werkwijze biedt ruimte voor een vormvrijere invulling en de mogelijkheid voor maatwerk. Zie Maatwerk voor Mensen of de website van PIANOo voor meer informatie over de werkwijze van het Rijk of toepassingsvarianten van andere overheden.</p>
		<p><u>GC Een hoger percentage dan 5% social return wordt hoger gewaardeerd</u> Naarmate de inschrijver voor de uitvoering van de opdracht een hoger percentage dan 5% social return op de [x] aanbiedt, wordt de inschrijving hoger gewaardeerd.</p>

Contractbepalingen

Omdat duurzaamheid in veel gevallen nog een onderwerp is waarbij er veel progressie en ontwikkeling is, is het verstandig om in aanvulling op de hierboven genoemde inkooptools ook toekomstige beloftes ten aanzien van duurzaamheid vast te leggen. Contractbepalingen kunnen ervoor zorgen dat de Opdrachtnemer zich blijft ontwikkelen op het vlak van duurzaamheid en dat er ook gedurende het contract nog gestuurd kan worden op het behalen van de ambities.

Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulariteit	Garantie	<u>CB Productgarantie voor laptops, tablets en mobiele telefoons – 3 en 2 jaar</u> R De opdrachtnemer geeft een garantie van minimaal 3 jaar voor laptops en 2 jaar voor tablets en mobiele telefoons na levering, waarbij de garantie in de prijs van het product is inbegrepen.
		<u>CB Productgarantie voor laptops, tablets en mobiele telefoons – 5 en 3 jaar</u> R De opdrachtnemer geeft een garantie van minimaal 5 jaar voor laptops en 3 jaar voor tablets en mobiele telefoons na levering, waarbij de garantie in de prijs van het product is inbegrepen.
Klimaatneutraal	Klimaatneutraal	<u>CB Levenscyclusanalyse (LCA) is verplicht</u> De opdrachtnemer levert binnen een jaar na contractverlening een levenscyclusanalyse (LCA) op van het betreffende product of soortgelijk product met soortgelijke opbouw.
Eerlijk	Social Return	<u>CB De opdrachtnemer rapporteert over de uitvoer van social return</u> De opdrachtnemer dient periodiek te rapporteren over de uitvoer van social return op basis van een verantwoordingsformulier conform onderstaande aspecten: <ul style="list-style-type: none"> • totaal aantal ingezette SR medewerkers (persoon, geen naam vanwege AVG); • periode van inzet SR medewerkers; • indicatie ingezette medewerkers (bijv. WWB, WSW, WIA etc.); • wervingskanaal (bijv. gemeente, UWV etc.); • over deze periode gehaalde waarde van de [x].

Bijlage 3 | Eisen en criteria uit overige bronnen

In deze bijlage worden aanvullende criteria op de Bijlage 2 toegelicht. Deze criteria zijn verzameld uit andere bronnen om twee redenen, i) een alternatief te geven voor de eisen en criteria van MVIcriteria.nl en ii) om verder invulling te geven aan thema's en sub-onderwerpen in bepaalde thema's waar MVIcriteria.nl minder aandacht aan geeft. Dit geldt met name voor het thema transparantie en toxiciteit. Ook worden wat meer voorbeelden van contractbepalingen aangereikt, om ook tijdens de contractperiode ontwikkelingen te stimuleren.

Voor verder naslagwerk, zie de volgende twee bronnen:

- Handreiking Duurzame Inkoop Informatievoorziening²
- Revision of the EU Green Public Procurement (GPP) Criteria for Computers and Monitors (and extension to Smartphones)³

In de tabellen op de volgende pagina's geven de voetnoten weer uit welke van de bovenstaande bronnen het criterium afkomstig is.

Disclaimer: De organisaties betrokken bij deze marktvisie en strategie kunnen niet aansprakelijk worden gehouden voor de gevolgen van het gebruik, op welke wijze dan ook, van de aangeboden informatie. Zij kunnen evenmin aansprakelijk worden gehouden voor de gevolgen van het gebruik van de informatie. Informatie die essentieel is voor de gebruiker, dient dus te allen tijde door de gebruiker zelf gecontroleerd te worden bij de uitvoerende of verantwoordelijke instantie.

² [Handreiking Duurzame Inkoop Informatievoorziening](#)

³ JRC, 2020. Revision of the EU Green Public Procurement (GPP) Criteria for Computers and Monitors (and extension to Smartphones).
Bron: https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/sites/default/files/2020-07/200616_Technical_Report_GPP_Computers_v2.pdf

Selectiefase

Selectie eisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Klimaatneutraal	CO ₂ -prestatieladder	De Gegadigde voldoet tenminste aan CO2-prestatieladder niveau 3. ²
Eerlijk	Social Return	Gegadigde kan minimaal 12 maanden na definitieve gunning aantonen dat zij op Trede 1 van de Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) opereert. ²
		Gegadigde stemt ermee in om na gunning van de raamovereenkomsten, binnen 30 dagen na een verzoek van opdrachtgever, een voorstel (plan van aanpak) in te dienen voor inrichting en uitvoering van een social return groeituin. ²
	ISV	Gegadigde dient een plan van aanpak te hebben ten aanzien van Arbeidsaspecten in de Keten (bijv. ISV) die door een derde partij blijvend wordt geverifieerd (bijv. RBA, Electronics Watch, SA8000 of vergelijkbaar). ²
		Gegadigde ondersteunt de acht basis conventies van de ILO betreffende arbeid onder dwang, kinderarbeid, discriminatie en de vrijheid van vereniging en het doen van collectieve onderhandelingen (no. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 en 182). ²

Selectiecriteria		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Circulair	<p>Gegadigde geeft haar visie aangaande de circulaire economie.</p> <p>Beoordelingsaspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt in gegaan op het belang van de circulaire economie in de eigen sector; • De verhouding tussen de circulaire economie en andere duurzaamheidsthema's wordt toegelicht; • Gegadigde toont aan dat zij stappen heeft gemaakt t.a.v. circulaire bedrijfsvoering, ondersteund met verifieerbare prestatie informatie.²
Klimaatneutraal	CO ₂ -prestatieladder	Gegadigde krijgt een hogere waardering indien het hoger op de CO ₂ -prestatieladder scoort dan niveau 3.
Eerlijk	ISV	Gegadigde geeft aan hoe zij Arbeidsaspecten in de keten heeft geïntegreerd in haar standaard bedrijfsvoering. ²

Gunningsfase

Gunningseisen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Levensduur	Voor nieuw te leveren producten geldt dat de batterij voor 500 oplaadcycli minimaal 80% van haar originele capaciteit behoudt. ³
		De inschrijver moet de apparatuur voorzien van vooraf geïnstalleerde software om de status van de batterij / accu te bepalen en te controleren en inzichtelijk te maken hoeveel cyclussen de batterij al opgeladen is. De software moet ook tips bieden voor gebruikers om de levensduur van de batterij te maximaliseren. ³
		De nieuw te leveren producten zijn geselecteerd op mogelijkheden tot repareerbaarheid. ²
		De Inschrijver biedt een minimale garantietermijn van twee (2) jaar voor alle te leveren producten, vanaf moment van levering (dus inclusief gerefurbished/ remanufactured apparatuur). ²
	Materiaalgebruik	De apparatuur die als onderdeel van het contract wordt geleverd, moet ten minste één gestandaardiseerde USB Type-C™ -aansluiting bevatten voor gegevensuitwisseling die achterwaarts compatibel is met USB 2.0 volgens de standaard IEC 62680-1-3: 2018. ³
Toxiciteit	Het product mag de volgende substanties niet bevatten: <ul style="list-style-type: none"> a. Lood b. Cadmium c. Hexavalent Chromium d. Polybrominated Biphenyl (PBB) e. Polybrominated Diphenyl Ether (PBDE).² 	R
Verwerking	De Inschrijver spant zich in voor het verantwoord verwerken van elektronisch afval, waarbij elektrisch afval ofwel binnen de EU moet worden verwerkt ofwel in een verantwoord verwerkingsfaciliteit in het buitenland. Tegelijkertijd spant de Inschrijver zich in voor het minimaliseren van het aanwezige elektronische afval (bijv. d.m.v. compensatie) dat vrijkomt als gevolg van onderhavige Opdracht. ²	R

Gunningscriteria		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
	Levensduur	Voor elke 5% meer gerefurbished/remanufactured producten dan de eis [minimaal 10% gerefurbished/remanufactured] worden punten toegekend. ² R
	Kritisch en toxisch materiaalgebruik	Producten worden hoger gewaardeerd als er minder dan 0,1% (gewicht van product) REACH Candidate List stoffen in verwerkt zitten. ³ R
	Visie circulair	De Inschrijver geeft een plan van aanpak aan m. b.t. de Circulaire Economie. In het plan van Aanpak wordt dieper in gegaan op hoe de Inschrijver een optimale balans wil halen tussen energie-efficiënte enerzijds en materiaal-efficiëntie anderzijds. ² R

Contractbepalingen

Contractbepalingen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Circulair	Verwerking	Een statusrapport moet worden gegeven wanneer producten zijn verwerkt voor hergebruik, recycling of andere manier van 'disposal'. Het rapport geeft inzicht over de % van product hergebruik of recycling en bij welke verwerker ze zijn verwerkt en waar. ²
	Levensduurverlenging	Opdrachtnemer committeert zich aan de gestelde doelen m.b.t. percentage gerefurbished/remanufactured producten en hergebruik. Dit wordt aangetoond door een jaarlijkse managementrapportage. ²
	Toxiciteit	Opdrachtnemer voldoet binnen 2 jaar na definitieve gunning voor al de nieuw te leveren producten aan de Chem Sin List. ²
Klimaatneutraal	Klimaatneutraal	Opdrachtnemer committeert zich aan x% minder CO ₂ uitstoot t.o.v. jaar X over haar bedrijfsvoering (scope 1 en scope 2 en waar mogelijk scope 3 emissies vanuit het GHG protocol) ten opzichte van het referentiejaar (het jaar van de aanbesteding). ²
Transparant	Producttransparantie	Opdrachtnemer werkt toe naar een transparantie m.b.t. het product. Opdrachtnemer levert voor de 4 meest geleverde (nieuwe) producten binnen 3 maanden na definitieve gunning een grondstoffenpaspoort aan. ²
	Conflictmineralen	Opdrachtnemer spant zich in om transparantie te bieden ten aanzien van de aanwezigheid van conflictmineralen in de toeleveringsketen. ² <ol style="list-style-type: none"> Risicoanalyse productieketen met betrekking tot conflictmineralen Plan van aanpak mitigeren risico's Jaarlijkse rapportage over voortgang mitigeren risico's

Contractbepalingen		
Thema	Criterium	Sub-Criteria
Eerlijk	Social Return	Opdrachtnemer levert elk jaar een rapportage met betrekking tot inzet van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (MAAM), waarbij bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, wordt aangegeven hoeveel mensen zijn ingezet of op een andere manier een bijdrage geleverd wordt aan de ontwikkeling van mensen, op welke functies, en wat de groeipotentie is met betrekking tot dit onderwerp. ²
	ISV	Opdrachtnemer spant zich in om de Internationale Sociale Voorwaarden na te leven conform het onderstaande: <ul style="list-style-type: none"> a. Risicoanalyse productieketen met betrekking tot ISV b. Plan van aanpak mitigeren risico's c. Jaarlijkse rapportage ten aanzien van naleven ISV en voortgang d. De rapportage moet tevens gelijktijdig openbaar worden gemaakt²